

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 16C/527/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2113222139
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 02. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Hanzlíková
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2014:2113222139.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trnava samosudkyňou JUDr. Janou Hanzlíkovou v právnej veci navrhovateľa G. proti odporcovi A. zast. JUDr. Barborou Šrutekovou, advokátkou, Hlavná 44, Trnava, o určenie výživného na manžela, takto

rozhodol:

Súd návrh **z a m i e t a**.

Navrhovateľ je **p o v i n n ý** zaplatiť odporkyni trovy konania 1.312,98 eur, do troch dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia

o d ô v o d n e n i e :

Navrhovateľ sa podaným návrhom domáhal voči odporkyni určenia výživného na manžela z dôvodu, že odporkyňa sa v marci 2013 odsťahovala zo spoločnej domácnosti, o domácnosť sa nestará, nekontaktujú sa. Je dlhodobo práceneschopný, nemá žiadny príjem, o byt sa stará sám, preto žiada určiť výživné sumou 250 eur mesačne.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov, oboznámením sa s listinnými dôkazmi a zistil nasledovný skutkový stav:

Navrhovateľ v konaní uviedol, že žiada určiť výživné na manžela sumou 250 eur mesačne na tom základe, že s odporkyňou sú manželia a od 28.3.2013 je práceneschopný, nemá žiadny príjem. Nemocenské dávky mu neboli priznané z dôvodu, že ho zamestnávateľ v roku 2006 odhlásil zo zdravotného poistenia, vtedy bol PN, bol na operácii. Potom bol na ďalšej operácii a asi rok a pol po tom bol na liečení v Kováčovej, medzitým nepracoval. Na PN je od r. 2006, neukončil ju. K problémom s kolenom mu pribudla hypertenzia, diabetes a bude mať ďalšiu operáciu kolena. Príjem mal z toho, že vyhral občiansko-právny spor v D., vyhral 100.000 Sk, mal tiež príjem z reklamy, 19.12.2007 od spoločnosti CKD Real prevzal čiastku 80.000 Sk, na základe mandátnej zmluvy a 23.11.2007 sumu 10.000 Sk od spoločnosti M-V Nataniel s.r.o. Trnava. Je pravdou, že jazdil pod vplyvom alkoholu a za to mu bol odobratý VP, ale nie je alkoholik. Obvinenie, ktoré bolo voči nemu vznesené zo strany odporkyne, nie je pravdivé a doposiaľ nebolo vo veci ani pojednávanie, došlo iba medzi nimi k verbálnej hádke. V marci 2013 manželka opustila spoločnú domácnosť, lebo je pod vplyvom kolegov, ktoré zasahovali do ich súkromných vecí. Iné problémy v manželstve nemali. Ošetrujúcou lekárkou navrhovateľa je MUDr. C., o predĺženie PN žiadal sám, aj napriek tomu, že nie sú mu vyplácané žiadne dávky. Od zamestnávateľa nedostal žiadnu výpoveď. Spoločnosť v mieste sídla neexistuje, mala sídlo na L.a. Momentálne nemá žiadny príjem. Na sociálnej poisťovni požiadala o invaliditu. Skôr o to nepožiadala, lebo jednotlivé PN-ky neboli dlhšie ako rok. V apríli 2013 predal chatu po rodičoch spolu so sestrou, jeho podiel bol 3.750

eur. Mal doma aj sestrin podiel. Peniaze mu boli odcudzené. Je pravdou, že úhrady za byt realizuje odporkyňa, aj to, že mu uhradila na účet 5.000 eur. Úhrady za byt realizoval aj on.

V priebehu konania si požiadal o priznanie invalidného dôchodku, o tomto nebolo rozhodnuté. Bol uznaný vinným z prečinu nebezpečného vyhrážania, vec síce nie je právoplatne skončená, ale odvolanie nepodal a nepodá, nakoľko by to nemalo význam. Odporkyňa nájomné a úhrady za byt platí doposiaľ. Nemá žiadny príjem ani možnosť pracovať.

Odporkyňa žiadala návrh zamietnuť. Uviedla, že z domácnosti odišla po dlhoročných problémoch, keď manžel dlhodobo nepracoval, nadmieru požíval alkohol. Keď mu po roku PN povedala, aby si vybavil invalidný, povedal, že žiadosť si dal a poisťovňa na to kašle. Od roku 2006 teda neprispieval na domácnosť. Príležitostne navrhovateľ peniaze mal, a tieto použil na domácnosť. Platby za byt však realizovala vždy ona, robí tak doteraz, i keď z domácnosti odišla. Manžel požíval alkohol nepravidelne tak, že bol týždeň v kuse opitý, potom 2 týždne nepil a ona mu musela alkohol kupovať, lebo sa vyhrážal, že inak bude zle. Toto bol dlhodobý stav. V marci 2013, keď sa vrátila z nákupov, bol manžel opitý, po hádke chcela odísť, v tom jej on zabránil, zobral jej tašky, udieral do nej. Taktó sa choval iba keď bol opitý. Vytiahol dokonca na ňu zbraň, nebola však nabitá. Keď sa vrátila po nočnej do bytu, nevpustil ju. Asi po hodine otvoril dvere a povedala, že si chce zobrať iba tašky, znova zabuchol. Preto zavolala políciu, ktorú upozornila, že má zbraň. Manželovi v rámci čiastočného vyrovnania dala čiastku 5.000 eur. Manžel podal na políciu oznámenie o odcudzení sumy 7.500 eur, ktoré mal získať za predaj chaty. Bola v tej súvislosti vypočutá, peniaze však nezobrala, v byte ani nebola. Sama dosahuje príjem 500 eur mesačne, 150 eur platí za byt, v ktorom býva navrhovateľ, 100 eur za terajší podnájom, poisťku 22 eur mesačne, benzín 60 eur mesačne /vozidlo potrebuje do práce/, telefón a internet platí sumou 40 eur mesačne. Navrhovateľ bol uznaný vinným zo spáchania trestného činu. Aj napriek výške jej príjmu platí úhrady za byt, v ktorom býva iba navrhovateľ, pričom jej znemožnil byt užívať. Navrhovateľ nepreukázal, že by nebol schopný sám sa živiť a neuniesol dôkazné bremeno.

Účastníci sú manželia, ich manželstvo doposiaľ rozvedené nebolo. Z manželstva deti nepochádzajú.

Z predložených dokladov vyplýva, že voči navrhovateľovi bolo vedené trestné konanie 5T 102/2013 pre prečin nebezpečného vyhrážania, kde bol navrhovateľ uznaný vinným Rozsudkom tunajšieho súdu zo dňa 28. 1. 2014 č. k. 5T 102/2013-71, právoplatného dňom 13. 2. 2014.. Skutku sa dopustil tým, že 18. 3. 2013 v mieste spoločného bydliska účastníkov pod vplyvom alkoholu vulgárne nadával svojej manželke IU. viackrát ju udrel rukou do rôznych častí tela, keď mu povedala, že s ním nechce ďalej žiť, bojí sa ho, vyhrážal sa jej zabitím a následne vytiahol zo zásuvky pištoľ s kalibrom 9 mm čiernej farby, ktorú mal v legálnej držbe, hlaveň pištole namieril na hlavu odporkyne a stlačil spúšť, pričom zbraň nevystrelila, pretože v nej neboli náboje, čím vyvolal u svojej manželky strach o život v dôsledku čoho si zbalila svoje veci s cieľom odsťahovať sa z bytu.

Rozsudkom tunajšieho súdu zo dňa 15. 10. 2013 č. k. 4T 57/2013 bol navrhovateľ uznaný vinným zo spáchania prečinu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky, keď pod jej vplyvom 1. 5. 2013 riadil motorové vozidlo.

Z potvrdenia VŠZP vyplýva, že navrhovateľ má ukončenú poisťku k 31. 7. 2001.

Zo správy Sociálnej poisťovne pobočka Trnava vyplýva, že navrhovateľ v období od 31. 10. 2006 do 29. 10. 2007 poberal nemocenské dávky. V období od 30. 10.2007 do 10. 8. 2008 do konca DPN nemal vyplácané nemocenské dávky z dôvodu skončenia podporného obdobia.

Podľa vyjadrenia MUDr. K., ošetrojúcej lekárky navrhovateľa, navrhovateľ bol PN od 31. 10. 2006 s ortopedickou diagnózou. V r. 2007 bol operovaný na ľavé koleno. Požiadal o prejednanie na PKSZ Trnava, nález vypísala 5. 11. 2007. Nevyžadoval potvrdenie o trvaní PN, na ambulanciu sa nedostavil, bol ukončený posudkovou lekárkou v neprítomnosti. Na vyšetrenie prišiel 28. 3. 2013 s novozistenou Hypertenznou chorobou, absolvoval odborné vyšetrenia, bola mu vystavená PN, ktorá trvá, pretože pacient chodí na kontrolné odborné vyšetrenia a na jeho vlastnú žiadosť. Tlačivo na priznanie ID bolo vyplnené 11. 10. 2013.

Navrhovateľ predložil súdu doklad o vyplatení provízie v jeho prospech za sprostredkovanie nehnuteľnosti od spol. M-M Mataniel s. r. o. Trnava vo výške 10.000 Sk dna 23. 11. 2007 a sume 80.000 Sk od spoločnosti CKD Real s. r. o. Trnava zo dňa 19. 12. 2007. Jedná sa o obdobie pred podaním návrhu, doklady ilustrujú zdroje príjmu navrhovateľa počas spolužitia účastníkov.

Podľa § 71 ods. 1 Zák. o rodine manželia majú vzájomnú vyživovaciu povinnosť. Ak jeden z manželov túto povinnosť neplní, súd na návrh niektorého z nich určí jej rozsah tak, aby životná úroveň oboch manželov bola v zásade rovnaká. Pri rozhodovaní o určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliadne na starostlivosť o domácnosť. Výživné nemožno priznať, ak by bolo v rozpore s dobrými mravmi. Treba skúmať dôvody, pre ktoré manželia spolu nežijú, ako aj odôvodnené potreby oprávneného, schopnosti povinného a dôvod, pre ktorý navrhovateľ nemá prostriedky na úhradu vlastných potrieb zárobkovou činnosťou. Tiež treba prihliadnuť na dôvod, z akého je nárok uplatňovaný, odkázanosť jedného z manželov na výživu. Je potrebné prihliadnuť najmä na dĺžku manželského spolužitia, vzájomné správanie sa oboch manželov, starostlivosť o spoločnú domácnosť a o výchovu detí a tiež príčiny, pre ktoré manželia neplnia vzájomnú vyživovaciu povinnosť dobrovoľne. Vždy je potrebné súhrnne uvážiť postoj každého z manželov k manželstvu a jeho účasť na zabezpečovaní potrieb spoločnej rodiny i domácnosti a význam vzájomnej vyživovacej povinnosti pre obnovenie manželského spolužitia.

Podľa § 75 ods. 2 Zák. o rodine výživné nemožno priznať, ak by bolo v rozpore s dobrými mravmi. Podľa tohto ustanovenia nemožno priznať výživné v prípade, ak pre to existujú dôvody na strane oprávneného. Predpokladá sa také správanie oprávneného voči povinnému, ktoré spôsobí stratu práva priznať výživné. Dobré mravy sú nepísané pravidlá slušnosti, ľudskosti, tolerancie, poctivosti a dôvery, z ktorých vychádza písané právo. Nie sú presne definované a vychádzajú zo všeobecne akceptovaných mravných princípov prevažnej časti spoločnosti. Jeho aplikácia je povinnosťou súdu, čo vyplýva z textu „nemožno priznať“ na rozdiel od prípadu, ak by šlo len o právo súdu, ktoré by zákon vyjadril slovami „výživné možno nepriznať“.

V danom prípade súd dospel k záveru, že nie sú splnené podmienky pre priznanie výživného na manžela a návrh je potrebné zamietnuť.

Navrhovateľ v konaní nepreukázal dôvody, pre ktoré by bolo možné a ani nevyhnutné výživné na manžela priznať. Súčasná životná úroveň manželov sa nejaví ako rovnaká, avšak iba z hľadiska posúdenia príjmu každého z manželov. Je však potrebné prihliadnuť na všetky okolnosti - skutočnosť, že navrhovateľ je od r. 2006 práceneschopný, práceneschopnosť podľa vlastného vyjadrenia iba sám /nie nevyhnutne zo zdravotných dôvodov/ neukončil - čo znamená, že nebolo potrebné, aby po celú dobu nepretržite práceneschopný bol a sám to priznal. Nepožiadal ani o priznanie invalidného dôchodku / podľa vyjadrenie jeho lekárky taká žiadosť bola vyplnená už 5. 11. 2007, od lekárky navrhovateľ nevyžadoval potvrdenie o trvaní PN, na ambulanciu sa nedostavil, bol ukončený posudkovou lekárkou/. Skutočnosť, že jednotlivé PN-ky, ako sám uviedol, nepresiahli dobu jedného roka, a teda nežiadal o invalidný dôchodok, nie je rozhodujúca. Vyjadrenie lekárky svedčí o možnosti dôchodok priznať už skôr, navrhovateľ tak svojvoľne neurobil. Po dobu takmer 8 rokov sám navrhovateľ svojím konaním zapríčinil, že je bez priznania invalidného dôchodku /ak na tento objektívne mal nárok/, a teda bez príjmu. Jediným príjmom, ktorý v konaní preukázal, bol príjem v r. 2007 ako provízia a táto skutočnosť nasvedčuje tomu, že nevyvíjal žiadne kroky smerujúce k tomu, aby mal pravidelný príjem či už vo forme nemocenských dávok alebo iného príjmu. Ak, ako tvrdí, neuhrádzal za neho zamestnávateľ povinné odvody, a preto mu nemali byť vyplácané dávky, ani v tomto smere nevyvinul relevantné kroky. Navrhovateľ v konaní nepreukázal, že objektívne nie je schopný sám sa živiť a nájsť si zamestnanie. Jeho práceneschopnosti a choroby nie sú preukázateľne takého charakteru, ktoré by mu nepretržite neumožnili pracovať a ani priznanie invalidity nie je samo osebe prekážkou pracovného zaradenia. Navyiac samotná práceneschopnosť nie je zásadne trvalý stav, navrhovateľ v tomto prípade len vyvinul kroky k predĺženiu tohto stavu bez riešenia formou ukončenia PN alebo invaliditou. Navrhovateľ však relevantne nemal snahu o získanie zdroju príjmu či už vo forme zárobku alebo nemocenských dávok.

Nemožno tiež konštatovať, že by bola životná úroveň manželov výrazne rozdielna. Odporkyňa zo svojho príjmu 500 eur mesačne uhrádza platby za byt, ktorý výlučne užíva navrhovateľ - a aj túto okolnosť do

istej miery treba považovať za plnenie si vyživovacej povinnosti odporkyne voči navrhovateľovi. Okrem tohto pravidelného uhrádzania poplatkov za byt odporkyňa uhradila v prospech navrhovateľa čiastku 5000 eur titulom ich vyporiadania. Prihliadnuc na skutočnosť, že návrh bol podaný 21. 8. 2013 /od ktorého dňa by v prípade úspechu navrhovateľa bolo možné výživné priznať/, k výplate tejto čiastky došlo 16. 4. 2013, nemožno konštatovať, že navrhovateľ nemá žiadny zdroj príjmu. Z tejto čiastky potom do rozhodnutia vo veci priemerný mesačný príjem navrhovateľa je 454 eur. Navyiac získal predajom chaty čiastku 3.750 eur /nie je rozhodujúce, či mu bola odcudzená/.

Rozhodujúcou pre posúdenie nároku je i súlad s dobrými mravmi, v danom prípade správanie sa navrhovateľa voči odporkyni. Navrhovateľ bol uznaný vinným zo spáchania prečinu nebezpečného vyhrážania voči odporkyni a práve táto okolnosť bola podstatnou pre odchod odporkyne zo spoločnej domácnosti. Obrana navrhovateľa - preukázanie sa lekárskeym potvrdením, že nie je alkoholik, na tejto skutočnosti nič nemení v tom smere, že nemožno od odporkyne spravodlivo požadovať, aby zotrvala v spoločnej domácnosti za situácie, kedy ju sám navrhovateľ ohrozuje na živote a zdraví, pričom nie je skutočne rozhodujúce, či sa tak stalo pod vplyvom alkoholu alebo inej návykovej látky. Právo na ochranu života a zdravia je základným ústavným právom a za daných okolností je odporkyňa na týchto právach bezprostredne ohrozená. Skutočnosť, že navrhovateľ riadil motorové vozidlo pod vplyvom alkoholu, síce priamo neohrozuje odporkyňu, ale svedčí o požívaní alkoholu na strane navrhovateľa /pričom nevyhnutne nemusí byť od alkoholu závislý/ a o jeho miere zodpovednosti ako takej.

Z citovaného ustanovenia zákona vyplýva, že je potrebné skúmať

1. dôvod, pre ktorý navrhovateľ nemá prostriedky na úhradu vlastných potrieb zárobkovou činnosťou,
2. vzájomné správanie sa oboch manželov, starostlivosť o spoločnú domácnosť,
3. príčiny, pre ktoré manželia neplnia vzájomnú vyživovaciu povinnosť dobrovoľne,
4. schopnosti povinnej osoby,
5. súlad s dobrými mravmi.

V danom prípade navrhovateľ nemá pravidelný príjem vlastným zavinením ako už bolo uvedené, pričom podľa názoru súdu nie je potrebné vyčakať na rozhodnutie sociálnej poisťovne o priznaní invalidného dôchodku, keď o tento navrhovateľ dlhodobo nepožiadala a sám takto možnosť príjmu stratil, na druhej strane sú pokrývané odporkyňou jeho náklady na byt a tiež vyplatenie sumy 5000 eur. Je potrebné tiež prihliadnuť na schopnosti povinnej osoby - príjem odporkyne v spojení so skutočnosťou, že hradí náklady navrhovateľa na byt. Významnými sú okolnosti, pre ktoré odporkyňa nežije v spoločnej domácnosti / násilie voči nej páchané/ a už tieto sú dôvodom na to, aby si neplnila vzájomnú vyživovaciu povinnosť v žiadnom rozsahu, pretože priznanie výživného súdom za daných okolností by bolo v rozpore s dobrými mravmi. Sám navrhovateľ zapríčinil svojím správaním odchod odporkyne zo spoločnej domácnosti, pričom sa nejednalo o svojvoľné konanie odporkyne.

Z uvedených dôvodov rozhodol súd tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Podľa § 142 ods. 1 O. s. p. úspešnej odporkyni priznal súd náhradu trov konania titulom právneho zastúpenia za prevzatie a prípravu zastúpenia, vyjadrenie k návrhu á 320,32 eur, paušál á 7,81 eur, pojednávanie 7. 1. 2014, 20. 2. 2014 á 320,32 eur, paušál á 8,04 eur, v zmysle § 10 ods. 1, 3 vyhl. č. 655/2004 Z. z., vychádzajúc z hodnoty sporu - opakujúce sa plnenie na čas neurčitý - päťnásobok ročného plnenia 5x12x250 eur /ktoré požadoval navrhovateľ/, t. j. 15.000 eur. Hodnota jedného úkonu právnej služby potom predstavuje čiastku 320,32 eur.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Trnave.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podľa § 42 ods. 3 O. s. p. uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha. Podľa § 209 O. s. p. súd prvého stupňa vyzve toho, kto podal odvolanie neobsahujúce náležitosti podľa § 205, aby chýbajúce náležitosti doplnil podľa § 218 ods. 1 písm. d/ O. s. p. (odmietnutie odvolania). Ak aj napriek výzve súdu odvolanie nedoplní alebo ide o oneskorené odvolanie alebo podané tým, kto naň nie je oprávnený, predloží súd prvého stupňa odvolaciemu súdu. V takom prípade bude rovnako odvolanie odmietnuté.